

1. Argibide orokorrak

Biztanleria (2016):	11.533 biztanle
Zabalera:	1,52 km ²
Nafarroa2000 zer eskualdetakoa:	Iruña (ikus mapa)
Udalerriak:	Iruña (barrutia-sekzioa: 07-010etik 07-014ra eta 07-017tik 07-020ra)

2. Komunitatea eta osasuna

Sanduzelaiko eskualde oinarrizkoa Iruñeko udalerrian dago kokatua, Arga ibaiaren ezker aldean; bertako biztanleriaren piramidea 35 urtetik 50era bitarteko gizon-emakumeek osatua dago nagusiki, nahiz eta talde ugariak dauden bai haren oinarrian bai 60 urtetik 75era bitartekoen artean. Eskualde oinarrizko hau da muturreko probeziaren arriskuaren tasa (%13,8) eta bakarrik bizi diren 80 urte edo gehiagoko gizonezkoen etheen portzentajea (%22,2) handienak dituztenetarik, eta ez da Nafarroako batez bestekotik sobera urruntzen beste adierazle soziodemografikoetan.

Sanduzelaikoa dago emaitza hoberenak agertzen dituzten eskualde oinarrizkoen %25en artean, urteko kontrol erregistratua duten diabetiko eta hipertentsiodunen portzentajeari dagokionez (%78,5 eta %73,5, hurrenez hurren) eta emakumezkoen (%15,5) eta gizonezkoen (%8,1)

antsiolitiko eta antidepresiboen kontsumoari dagokionez. Kontrara, emaitza okerrenak agertzen dituzten eskualde oinarrizkoen %25en artean dago, diabetesa diagnostikatu zaien pertsonen prebalentziari dagokionez (%8,0) eta emakumezko zein gizonezko jaioberrien bizi itxaropenari dagokionez (85,4 eta 79,2 urte, hurrenez hurren).

Nafarroa2000 zonifikazioan Sanduzelaiko eskualde oinarrizkoa Iruñeko eskualdean baitago, aurrekoek gain, ondoko orrialdeko irudian agertzen dira Iruñeari dagozkion adierazleak, bizimoduei, enpleguari eta ikasketa mailari buruzko inkestetatik atereak. Horien arabera, eskualdeko gazteen %39,1ek diote alkohol kontsumo intentsiboak egiten dituztela (*binge drinking*) eta %20,8k kontsumitzen dute tabakoa egunero.

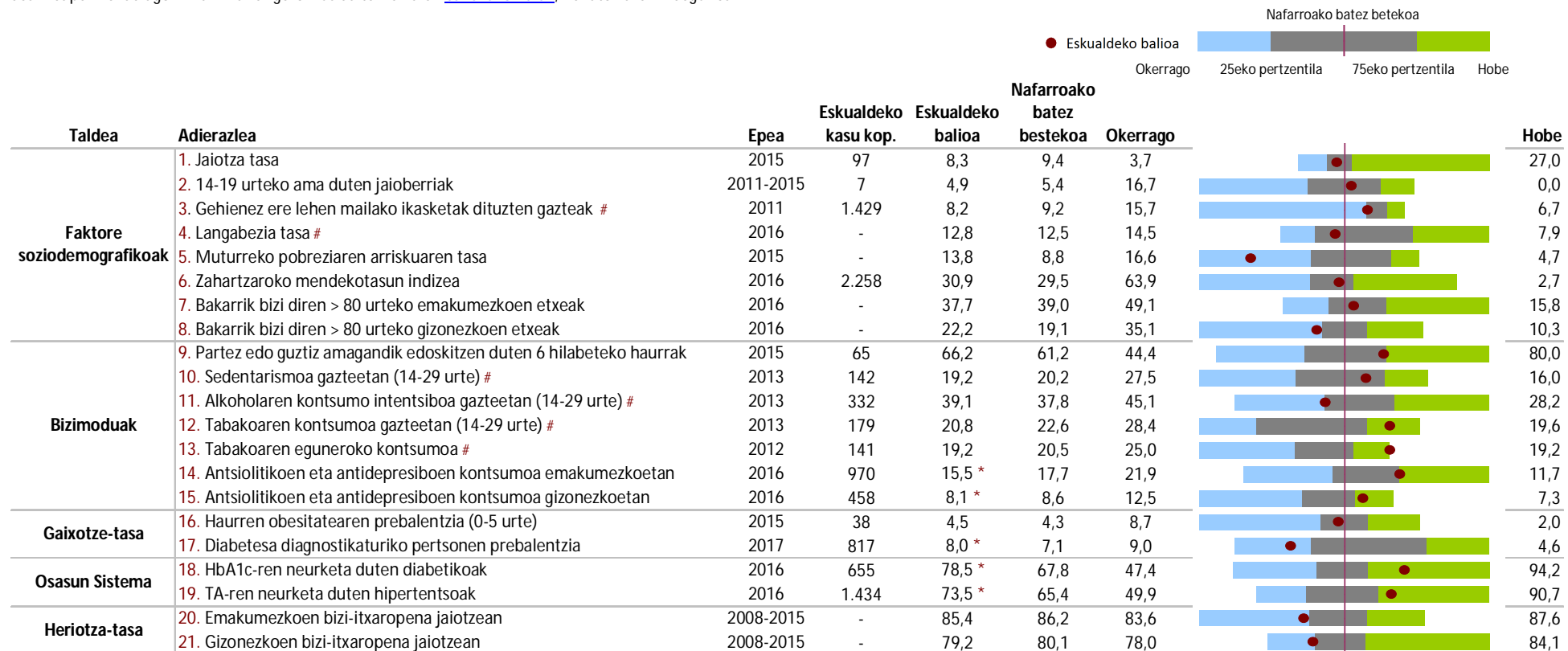
3. Osasunerako baliabideak

Komunitatean osasunerako aktiboak daude, hau da, osasuna eta ongizatea mantentzeko eta sortzeko pertsonak, komunitateak eta herriek duten gaitasuna indartzen ahal duten baliabideak (salutogenesis).

[→ Ikus eskualdeko aktiboaren mapa](#)

4. Adierazleen laburpena

Ondoko irudian agertzen dira, adierazle sorta baterako, eskualdeko balioak (puntu gorria) Nafarroako batez bestekoaren aldean (barra bertikala) eta Nafarroako eskualde oinarrizkoen multzoaren aldera. Adierazleen deskribapen zehatzagorik nahi izanez gero ikus daitezke haien [banakako fitxak](#), Behatokiaren webgunean.

Adierazleen iturria: 1-2: Bizt. Mugimendu Nat.; 3: Zentsua; 4: Bizt. Aktiboaren Ink.; 5: Errenta Estat.; 6-8: Errolda; 10-12: Naf. Gazteen Ink.; 13: Bizi-Baldintzen Ink.; 14-15: Botika Prest.; 9, 16-19: Oin.Osasun Lag.; 20-21: Naf. Osasun Pub. eta Lan Osas. Inst.

Iruñeko eskualdeko adierazleak, Nafarroa 2000 zonifikazioaren arabera (NEI). Irudian adierazten diren balioen kopurua: 3., 4. eta 13. adierazleetan, 7; 10-12. adierazleetan, 6.

* Nabarmen desberdinak ($p < 0,05$) Nafarroako emaitzatik (bizimoduaren, gaixotze-tasaren, osasun sistemaren eta heriotza-tasaren adierazleetarako egindako kontrastea).

1. Jaiotze-tasa gordina (%); 2. Urteko ugalkortasun-tasa berariazkoa (%) 14-19 urteko ametan; 3. 2. graduko ikasketak burutu ez dituzten 20-24 urteko gazteen %; 4. Langabetuen % biztanleria aktiboaren aldean, 4 hiruhilekoko batez bestekoa; 5. Etxeko guztien errentaren baturak pobrezia arriskuaren atalasetik behera egiten duenean, halako etxeetan bizi diren pertsonen % (kontsumo unitate bakoitzeko urteko diru-sarreraren medianaren %30, pertsonen banaketa hartuta. Pobrezia arriskuaren atalasea, 2015ean: 5.150 €); 6. ≥ 65 urteko pertsonen %, 15-64 urteko pertsona guztien aldera; 7 eta 8. Bakarrik bizi diren ≥ 80 urteko pertsonen %, adin horretan familiaren etxebizitzetan bizi diren guztien aldean; 9. 170-190 egunetara partez edo osotara amagandik edoskitzen duten bularreko haurren %; 10. Ohiko jardueran nahiz aisialdian jarduera fisiko urria edo batere egiten ez duten 14 - 29 urteko gazteen %; 11. Azken 30 eguneko kontsumo trinkoa edo betekada (*binge drinking*) egin duten 14-29 urteko gazteen % (4 EUE edo gehiago emakumeen artean, eta 5 EUE edo gehiago gizonezkoen artean, bi orduz); 12. Eguneroko tabakoa kontsumitzen duten 14-29 urteko gazteen %; 13. Eguneroko tabakoa kontsumitzen duten ≥ 15 urteko pertsonen %; 14 eta 15. Azken urtean, talde hauetarikoren bateko 3 onzi gutxienez kontsumitu dituzten pertsonen tasa doitu: N50B antsiolitikoak, N05C hipnotikoak eta lasaigarriak eta/edo N06A antidepresiboak (T. gordina: emakumezkoak 15,8 eta gizonezkoak 7,3); 16. Obesitatearen prebalentzia doitu 0 - 5 urteko biztanlerian, OMEak haurren hazkunderako dituen patroien arabera definiturik (z-score $\geq +2$); 17. 2 motako diabetesa duten ≥ 20 urteko pertsonen prebalentzia doitu (T. gordina: 8,2); 18. 2 motako diabetesa izanik, azken urtean hemoglobina glikosilatua duten neurketa (HbA1c) izan duen biztanleriaren %; 19. Azken urtean hipertentsioa diagnostikatu eta tentsio arteriala neurtu zaion biztanleriaren %; 20 eta 21. Pertsona bat egungo heriotza-tasaren arabera ustez biziko den batez besteko urte kopurua.